

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería materno-infantil

Materia	Enfermería materno-infantil			
Código	O51G140V01302			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Pérez Rodríguez, Raquel			
Profesorado	Pérez Rodríguez, Raquel			
Correo-e	raquel.perez.rodriguez@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia explícase o proceso vital da muller e a etapa pediátrica, centrándose especialmente nos cuidados de enfermería necesarios nestas dúas etapas da vida, en relación a: alteracións da saúde, técnicas, procedementos, etc, relacionados, así coma as medidas preventivas e educación para a saúde en cada caso.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar cuidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, creencias e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de conductas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación

C34	Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo e no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os cuidados necesarios en cada etapa.
C35	Aplicar cuidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.
C36	Coñecer os aspectos específicos dos cuidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
C37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
C38	Aplicar as técnicas que integran o cuidado de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus cuidadores.
C39	Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento.
C40	Ser capaz de proporcionar educación para a saúde aos pais ou cuidadores primarios.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
D6	Habilidades nas relacións interpersonais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de planificar cuidados de enfermaría nas distintas etapas da vida da muller, dentro do contexto familiar e comunitario, para lograr un estado de saúde óptimo ou recuperar a saúde, baseándose a toma de decisións, en datos obxectivos, feitos científicos e evidencias clínicas.	A1	B1	C34	D1
	A2	B2		D2
	A3	B4		D3
	A4	B5		D4
	A5	B7		D5
		B8		D6
		B9		D7
		B10		D8
		B11		D9
		B12		D10
				D11
Saber describir os cambios que acontecen no organismo durante a xestación, parto e puerperio.	A1	B12	C35	D1
	A2			D2
	A3			D3
	A4			D4
	A5			D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11
Saber describir, as intervencións e actividades axeitadas a prevención e tratamento dos problemas de saúde, na infancia e na adolescencia, e planificar os cuidados garantindo o dereito a dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión, do neno e a súa familia.	A1	B1	C36	D1
	A2	B2	C37	D2
	A3	B7	C38	D3
	A4	B8	C39	D4
	A5	B9	C40	D5
		B10		D6
		B11		D7
		B12		D8
				D9
				D10
				D11

Contidos

Tema

Reproducción humana	<ul style="list-style-type: none"> .- Anatomía e fisioloxía do aparello reprodutor feminino e masculino .- Sexualidade humana .- Infeccións de transmisión sexual (ITS) <p>SEMINARIO:</p> <ul style="list-style-type: none"> .- Explicación do aparello reprodutor masculino e feminino .- Valoración da sexualidade .- Valoración, control e medidas preventivas en relación as ITS
Control da natalidade	<ul style="list-style-type: none"> .- Planificación familiar
Xestación. Xestación de alto risco	<p>SEMINARIO:</p> <ul style="list-style-type: none"> .- Explicación dos diferentes métodos anticonceptivos .- Fecundación e desenvolvemento fetal .- Xestación, normal e de alto risco
Problemas de saúde na xestante	<p>SEMINARIO:</p> <ul style="list-style-type: none"> .- Control xestacional desde a fecundación e durante todo o proceso na xestación normal e na xestación de alto risco .- Control da saúde na xestación patolóxica
Parto e puerperio. Coidado prenatal	<p>SEMINARIO:</p> <ul style="list-style-type: none"> .- Control, coidados e medidas preventivas durante a xestación patolóxica .- Parto normal, de urxencia. Puerperio .- Coidados inmediatos de enfermería ao recém nacido
Problemas de saúde reprodutiva	<p>SEMINARIO:</p> <ul style="list-style-type: none"> .- Atención, coidados no parto normal de urxencia e no puerperio .- Atención inmediata ao recém nacido .- Alteracións da saúde a nivel xinecolóxico .- Etapa do climaterio na muller
Características da muller nas diferentes etapas do ciclo vital	<p>SEMINARIO:</p> <ul style="list-style-type: none"> .- Control e coidados a muller que presenta problemas de saúde xinecolóxicos .- Control e coidados a muller durante o climaterio .- Control de saúde da muller nas diferentes etapas da vida .- Responsabilidade do profesional de enfermería nos casos de violencia de xénero. Detección de casos, actuación e prevención
Introdución a enfermería pediátrica	<p>SEMINARIO:</p> <ul style="list-style-type: none"> .- Control e coidados a muller necesarios durante todo o ciclo vital .- Preparación, presentación e defensa por parte do estudiantado, dun traballo en materia de violencia de xénero .- Coidados, técnicas e procedementos de enfermaría máis frecuentes en pediatría <p>SEMINARIO:</p> <ul style="list-style-type: none"> .- Coidados, técnicas e procedementos de enfermaría máis frecuentes en pediatría

Recén nacido san. Desenvolvemento e crecemento	<ul style="list-style-type: none"> .- Recén nacido san .- Alimentación e nutrición, desde o nacemento até a adolescencia .- Vacinación na infancia e na adolescencia <p>SEMINARIO:</p> <ul style="list-style-type: none"> .- Alimentación e nutrición do recén nacido .- Vacinación pediátrica
O neno hospitalizado	<ul style="list-style-type: none"> .- Hospitalización na idade pediátrica .- Programa de atención integral pediátrica durante a hospitalización <p>SEMINARIO:</p> <ul style="list-style-type: none"> .- Valoración e cuidados no caso de ingreso hospitalario no doente pediátrico
Recén nacido de alto risco	<ul style="list-style-type: none"> .- Recén nacido patolóxico <p>SEMINARIO:</p> <ul style="list-style-type: none"> .- Control e cuidados do recén nacido patolóxico .- Técnicas, cuidados e manexo do material preciso para a realización das probas habituais e/ou necesarias a consecuencia da hospitalización do neno
Problemas de saúde máis frecuentes na infancia	<ul style="list-style-type: none"> .- Alteracións da saúde máis frecuentes en pediatría .- Cuidados de enfermaría pediátricos en situacións especiais .- Prevención e actuación de enfermaría en situacións de urxencia/emergencia na idade pediátrica .- Maltrato infantil <p>SEMINARIO:</p> <ul style="list-style-type: none"> .- Control e cuidados necesarios en calquer momento do ciclo vital durante a etapa pediátrica .- Prevención e actuación no caso de problemas de saúde específicos e de urxencia durante a idade pediátrica (convulsións, PCR, OVACE, □) .- Detección e actuación nos casos de maltrato infantil

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	54	84	138
Traballo tutelado	6	18	24
Seminario	8	21	29
Exame de preguntas obxectivas	2	32	34

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado, dos contidos da materia obxecto de estudo.
Traballo tutelado	A/O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre cada tema específico: presentación e manexo do material correspondente, práctica de técnicas e procedementos relacionados en cada caso, etc que permiten afondar e/ou complementar os contidos da parte teórica da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Entrevistas que a/o estudante mantén con o profesorado, para o asesoramento/desenvolvemento de actividades e contidos da materia no proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminario	<p>A avaliación da parte de seminarios da materia, consta de dous apartados:</p> <p>1º. Avaliación continua nos seminarios.</p> <p>Esta avaliación farase en base a participación activa da/o estudante durante os seminarios e as actividades relacionadas con a materia. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Será preciso superar esta parte dos seminarios, para poder superar a materia. A esta avaliación correspóndelle o 20% da puntuación total da materia. A asistencia aos seminarios é obrigatoria, mínimo o 90% do total das horas asignadas, no caso contrario, a/o estudante pasará a ser avaliada/o segundo os criterios establecidos (consultar o apartado "outros comentarios sobre a avaliación: avaliación no caso de ausencia aos seminarios").</p> <p>2º. Traballo en materia de violencia de xénero.</p> <p>A/O estudante deberá facer este traballo en grupo, segundo os criterios que se indiquen oportunamente ao inicio do cuadrimestre. A exposición e defensa do mesmo, será nas horas de seminarios da materia, nas datas previamente marcadas. Avaliarase individualmente a cada un dos participantes do grupo de traballo. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Será preciso superar esta parte dos seminarios para poder superar a materia. A esta avaliación correspóndelle o 20% da puntuación total da materia.</p> <p>Para poder superar esta parte de seminarios da materia, será preciso superar a avaliación continuada e a exposición e defensa do traballo en materia de violencia de xénero; o que se corresponde no global con o 40% da puntuación total da materia.</p>	40	A1 B1 C34 D1 A2 B2 C35 D2 A3 B4 C36 D3 A4 B5 C37 D4 A5 B7 C38 D5 B8 C39 D6 B9 C40 D7 B10 D8 B11 D9 B12 D10 D11
Exame de preguntas obxectivas	<p>A avaliación dos contidos da materia farase en base a realización dun exame de preguntas obxectivas (tipo test), das dúas partes da materia (materno e pediatría), o cal consta de 60 preguntas, con varias opcións de resposta, sendo só unha destas certa. É preciso superar as dúas partes do exame da materia (parte de materno e de pediatría), con a puntuación mínima de 5 puntos sobre 10 en cada unha delas. A puntuación total para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E, acertos - erros). As respostas en branco non restan puntuación. Dita proba, farase na data marcada no calendario oficial académico. É preciso superar este exame para poder superar a materia. A esta avaliación correspóndelle o 60% da puntuación total da materia.</p>	60	C34 C35 C36 C37 C38 C39 C40

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación no caso de ausencia aos seminarios da materia.

A/O estudante que non asista no mínimo ao 90% das horas asignadas aos seminarios da materia, terá de facer unha proba práctica en relación aos contidos impartidos nos mesmos. Dita proba farase na data marcada no calendario oficial académico, para a 1ª edición ordinaria. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. A esta avaliación correspóndelle o 20% da puntuación total da materia. De igual xeito ao establecido no caso da asistencia mínima obrigatoria aos seminarios, a/o estudante deberá realizar o exame de preguntas obxectivas (60%) e presentar e defender o traballo en materia de violencia de xénero (20%); é preciso superar estas tres probas de avaliación para poder superar a materia.

2ª edición ordinaria (xullo).

A esta convocatoria deberá presentarse a/o estudante que non teña superada algunha/s das partes desta materia:

- No caso de non ter feito ou superado o exame de preguntas obxectivas, a/o estudante deberá facelo cumprindo con os criterios establecidos na 1ª edición ordinaria. Dita proba farase na data marcada no calendario oficial académico na 2ª edición ordinaria.

- No caso de non ter superada a avaliación continua dos seminarios ou non ter feita ou superada a proba práctica de recuperación no caso de ausencia aos mesmos, a/o estudante deberá facer unha proba práctica en relación aos contidos impartidos nos seminarios da materia e cumprir con os criterios de avaliación establecidos na 1ª edición ordinaria. Esta proba práctica farase na data marcada no calendario oficial académico, na 2ª edición ordinaria.

- No caso de non ter feito ou superado o traballo en materia de "violencia e xénero", a/o estudante deberá facelo segundo os criterios establecidos na 1ª edición ordinaria, tendo como prazo máximo para a entrega do mesmo, unha semana antes da data marcada no calendario oficial académico, para realizar as probas de avaliación desta materia na 2ª edición ordinaria.

Para superar a materia nesta 2ª edición ordinaria será preciso, superar o exame de preguntas obxectivas (60%), a avaliación continuada dos seminarios ou no caso de ausencia aos mesmos, a proba práctica de recuperación correspondente (20%) e o traballo en materia de "violencia de xénero" (20%).

Convocatoria de Fin de carreira.

A/O estudante poderá presentarse a convocatoria de fin de carreira (**previa matrícula específica para esta convocatoria**), na que prevalecerán os mesmos criterios de realización e avaliación indicados nas diferentes partes da materia, marcados para a 1ª e a 2ª edición ordinaria. As probas de avaliación correspondentes, faranse na data indicada no calendario oficial académico para esta convocatoria de fin de carreira.

Outros comentarios.

- As datas oficiais para a realización das probas de avaliación desta materia en todas as súas edicións, estarán publicadas na páxina web da Escola: <http://euenfou.webs.uvigo.es/index.php/gl-es/>
- A data de revisión das probas de avaliación correspondentes, será comunicada oportunamente por parte da profesora da materia, no momento da publicación da lista de cualificacións provisionais en cada unha das convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Torrens RS, Mtnéz C, **Enfermería de la mujer**, 2ª, DAE-Paradigma, 2012

Aguilar, M.J, **Tratado de enfermería infantil: cuidados pediátricos**, 2ª, Elsevier, 2012

Rodgers CC, Wilson D, Hockenberry MJ, **Wong. Enfermería Pediátrica**, 10ª, Elsevier, 2019

Bibliografía Complementaria

Perry SE, Cashion K, Lowdermilk DL, **Maternidad y salud de la mujer**, 9ª, Elsevier, 2008

Towle, M.A, **Asistencia de enfermería materno-neonatal**, 1ª, Pearson, 2010

Mtnéz MR, Ruíz MD, Glez P, **Enfermería del niño y adolescente I**, 2ª, DAE - Paradigma, 2012

Mtnéz MR, Ruíz MD, Glez P, **Enfermería del niño y adolescente II**, 2ª, DAE-Paradigma, 2012

Sellán Soto & Vázquez Sellán, **Cuidados neonatales en enfermería**, 1ª, Elsevier, 2017

Baston & Hall, **Parto**, 2ª, Elsevier, 2018

Baston & Hall, **Cuidados posnatales**, 2ª, Elsevier, 2018

Marshall, Baston & Hall, **Lactancia**, 1ª, Elsevier, 2018

González Bosquet, Laílla Vicens & Fabre González, **Obstetricia**, 7ª, Elsevier, 2018

Baston & Hall, **Bases de la enfermería materno-infantil**, 2ª, Elsevier, 2018

Baston, H, **Patologías concomitantes en el embarazo**, 1ª, Elsevier, 2020

Lowdermilk, Perry, Cashion, Alden & Olshansky, **Cuidados de enfermería materno-infantil**, 12ª, Elsevier, 2020

Kay & Sandhu, **Lo esencial en ginecología y obstetricia**, 4ª, Elsevier, 2020

Moreno Preciado Manuel, **Transculturalidad, género y salud**, 1ª, Elsevier, 2021

Gardner, S. L. Carter, B. S. Enzman-Hines, M. Niermeyer, S, **Manual de cuidados intensivos neonatales**, 9ª, Elsevier, 2021

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermería clínica III/O51G140V01301

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Fisioloxía: Fisioloxía/O51G140V01105

Fundamentos de enfermería/O51G140V01107

Psicoloxía: Psicoloxía/O51G140V01102

Enfermería clínica I/O51G140V01204

Enfermería clínica II/O51G140V01205

Enfermería comunitaria II/O51G140V01206

Ética e lexislación/O51G140V01202

Farmacoloxía e dietética/O51G140V01203

Introdución á enfermería clínica/O51G140V01201

Outros comentarios

Utilizarase a plataforma Moovi da Universidade de Vigo para manter comunicación académica-docente con a/o estudante (documentación, anuncios, cualificacións, etc), por tal motivo será preciso, que ao inicio do cuadrimestre no que se imparte a materia, a/o estudante verifique que está dada/o de alta correctamente na materia no Moovi.

A/O estudante deberá entregar á profesora na 1ª semana do inicio do cuadrimestre no que se imparte a materia, a ficha de alumna/o debidamente cumprimentada, a cal está dispoñible na páxina web da Escola e no cartafol da materia no Moovi.

Titorías da materia: estas serán previa petición da/o estudante, enviada ao correo electrónico da profesora*, quen marcará o día e a hora para a mesma.

*Correo electrónico da profesora da materia: raquel.perez.rodriguez@sergas.es

Será de obrigado cumprimento por parte da/o estudante, o establecido no art.39 do código ético, do "Título VII. Do uso de medios ilícitos", do Regulamento sobre a avaliación, a cualificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado (aprobado no claustro da UVigo o 18 de abril de 2023), que implica a renuncia ao emprego de medios, prácticas e/o dispositivos non autorizados ou que poidan implicar un aproveitamento ilexítimo do traballo alleo, a apoderarse indebidamente do contido de probas ou exames, a utilizar indebidamente contidos ou medios de reprodución e de gravación das actividades universitarias; así como asumir as consecuencias que ocasione o incumprimento do devandito compromiso e as sancións que se derivasen deste, de acordo con o previsto polo artigo 11 g) da Lei 3/2022, do 24 de febreiro, de convivencia universitaria, cumprindo ademais co código ético da Universidade de Vigo.
